

האיש שהניף,

לראשונה, רגל אדום

בקונגרס ציוני

יש לו קבר נקיובז כינרת, כפר בשרון, רחוב בתליאבי ובת בירושלים. זה כל מה שנשאר בארץ מהר"ר נחמן סירקין.

מעטים יכולים לזהות את האיש ועוד פחות מכך יודעים כי היה זה הוא שהניף את הרגל האדום הראשון בקונגרס ציוני. זה היה נחמן המשוע, הכפי שקראו לו רבים בראשית המאה, הסוציאליסט הציוני הראשון.

טולסטוי לגרמנית. השבוע, כשמלאו 60 שנה למותו, שרטטה בתו החידרה, מארי, בת ה-80 פלוס, קווים לדמותו ביומון האנגלי גרוסלם פוסט.

היא סיפרה על אביה, היהודי הרוסי, איש רבי-גונו, שאחר שנכשל בכתיבת מחזות לתיאטרון האירי, החליט ללמוד פילוסופיה ברלין, אך ניסה את כוחו גם בתרגום (הוא תרגם את טולסטוי לגרמנית) וגם בלימודי הרפואה.

בניסיון זה הכיר רופאה צעירה, שהייתה עתידה להיות אשתו הראשונה ולימים אמה של מארי. כאשר היא נפטרה, כגיל צעיר, נשא סירקין לאשה את אחותה, רופאה גם היא.

סנייה ללנין. סירקין, שלא היה אהוד ביותר על תיאודור הרצל (שלא התאפק, צעק לעברו באחד הקונגרסים מספר פעמים פיו"ר), היה מקובל מאוד על הציונים הצעירים. מאז פירסם, בשנת 1898, שנתיים אחר שהרצל פירסם את מדינת-היהודים שלו, את חיבורו הוא, מדינת-היהודים הסוציאליסטית.

עד מהרה תפס סירקין את מקומו בשורה הראשונה של האגף השמאלי

בין הצעירים שסייעו לסירקין להפיץ את כתביו באוניברסיטת ברלין ובמיוחד את **הקול הקורא לנוער היהודי**, משה וייצמן אחיו של חיים וייצמן, ולימים מרפוסור לכימיה באוניברסיטה העברית ודודו של עזר וייצמן.

אשה בודדה בסכך בתי-הרין הרבניים

בלי רב, בלי נסך ובלי פסקדין

דניאלה ולנסקי היא אשה קטנה, המלאת רוזקרב כמו צבא שלם. עשר שנים ראתה עצמה כקורבן של שיטת בתי-הרין הרבניים והרין הרתי, ואז קמה והחלה להשיב מילחמה שעה. בחודש פברואר השנה הקימה את אגודת אסירי בתי-הרין הרבניים בארץ והיא משמשת כראש האגודה.

דניאלה שחורת העיניים נישאה לפני שנים לגבר מבוגר ממנה, וגילתה מהר מאוד כי עשתה טעות. היא עזבה את הבית וביקשה להתגרש, אך בעלה סירב.

מאז ועד היום נמשכות המילחמות בין בנייהוג בבתי-הרין הרבניים — לישוא. הבעל מסרב לתת גט ודניאלה איננה יכולה לשקם את חייה ולמצוא לעצמה בית חדש.

בדרך יסוריה למדה דניאלה על כל המיכשולים והמורמים העומדים ברכה של אשה בסכך בתי-הרין הרבניים. היא נתקלה בדינים עוינים ובעורכי-דין ארשיים. היא נאלצה לספר על עצמה לפני הדינים הרבים אינטימיים ומביכים, שאין נוהגים לגלות כפומבי, אך גם אחרי שהעשתה זאת תוך סבל נפשי רב, לא האמינו לה הדינים ולא הסכימו לשחררה ולכפות גט על בעלה.

לפני שנה החלה דניאלה נסיון של ההסתדרות הציונית, פועלי ציון, והיה מאושר, כאשר ביקר, מייד אחרי מילחמת-העולם הראשונה, בארץ ישראל וראה את הקיבוצים הראשונים

חדש. היא התייאשה מעורכי-הדין החילוניים, וחשבה כי תוכל להיטיב את מצבה אם תפנה לטוען רבני. הטוען הראשון אליו פנתה הציע לה לחזור על התרגיל בו נקטה כבר, כלומר להביא עדות לפני בתי-הרין הרבני כי היא בגדה בבעלה עם גבר אחר, ולכן היא אסורה עליו והוא חייב לתת לה גט.

אולם דניאלה כבר מנוסה וידעה, כי גם הפעם ידחו הדינים טיעון כזה, כפי שרחוהו לפני שנים. על כן סירבה להצעותיו של הטוען.

היא פנתה לטוען רבני אחר, שאליו היפנה אותה רב נודע. היא פנתה לטוען חיים סגל, שמישרדו היה ברחוב כך יהודה, בתל-אביב.

הטוען שמע את סיפורה והבטיח לעזור לה. הם הסכימו על שכר-פירחה, והטוען הבטיח לה כי אם לא יצליח לשחרר אותה מבעלה יחזיר לה את כל הכסף שלקח.

מלאת תיקויה יצאה דניאלה ממישרדו של מושיעה החדש וחזרה לביתה בקריית-גת. הרב הגיש את הבקשה לגט לבתי-הרין הרבני ודניאלה חיכתה לתוצאות.

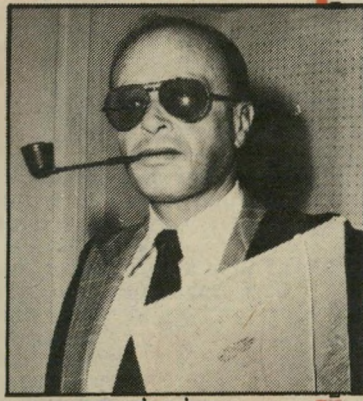
אבל גם הפעם קיבלה דניאלה הודעה מבתי-הרין כי תביעתה נדחתה. דניאלה איננה נמצאת לעיתים קרובות בתל-אביב. היא טלפנה פעמים רבות למישרדו של הטוען, כדי שישגיח

ואת ראשיתה של תנועת העבודה. זה לא מצע אותו מלהטיח מוסר לחלוצים ולהזכיר להם שפרטיות וניקיון, למשל, אינם רווקא טטיות בורגניות מפונקות.

בשנים אלה היו לסירקין תוכניות מרחיקות-לכת. לא רק להתיישב בעצמו בארץ, אלא גם לקנות את ליבו של ולדימיר איליץ' לנין, ששלט אז

אונס ביוס-העצמאות, בחוף נתניה

להיסחט, לא לשחות

פרקליט לירסקי, זה גרם לך תסבוכות?

רזו סירדני, 30, נאשם כי בערב יום העצמאות האחרון, על חוף-הים בנתניה, אנס תיירת צעירה שירדה איתו לטייל על החוף.

הלך עדותו של הנאשם: בערב יום-העצמאות, בערך בשעה 7 בערב, עזבתי את אשתי בבית

הלכתי לקנות סגריות ואסימונים בבית-קפה בשם בית-הפרי, שם אני מבקר קרוב לשנה, ואני מכיר שם את כולם טוב.

מלצ אחד הצניע לי על בחורה שהיכרתי בפנים, ואמר לי שהיא בחורה חופשית. היא עמדה בתא-הטלפון ודיברה. המלצר ניגש איתי לבחורה וחיבק אותה...

הצעתי לה אם היא מעוניינת לאכול או לשחות בבית-הפרי, אבל היא סירבה, ואז הצעתי לה ללכת לשפת-הים. היא או בכיכר הרבה ריקורים,

יותר ממני. ישבנו שוב פעם, היא עישנה סיגריה ואחרי שגמרנו את הסיגריה אני הלכתי לים ושטפתי את עצמי. לפני שהלכתי לים אמרתי לה שתבוא לשחות, אבל היא לא רצתה.

חזרתי בחזרה וקיימנו מגע מיני נוסף. היא אמרה לי שהיא לא אוהבת מגע מיני בחול. אני אוהבת מגע מיני על מיטה, היא אמרה. אמרתי לה: "אריק, בואי נלך לבית-מלון". היא שאלה לאיזה מלון, ואמרתי לה.

הלכנו בחזרה לבית-הקפה. היא התיישבה, אני לא התיישבתי לידה. ישבתי בשולחן קרוב. אני לא רוצה שאנשים שמכירים אותי תתור ארם נשוי יראו אותי אתה..."

עד כאן רבניו של הנאשם, סניגורו, עוקר-הדין צבי לירסקי, הציץ לעבר הקהל וראה את אשתו של הנאשם יושבת שם. הוא שאל את בן-זו: "המישפט הזה גרם לך תיסבוכות מעל ומעבר! בגלל המצב הזה אני עומד במהלך

גרוע מאוד — אם זה אשתי ואם זה המישפחה שלה. ואני בטוח שאשתי עומדת מאחוריי, אחרת היא לא היתה באה לכאן."

לא יורדת איתו בשביל לשחות אלא בשביל להיסחט. סליחה על הביטוי, אבל זה מקובל בנתניה.

בוקר, רק אם היא רוצה. אני עצמי לא קוסיגל שאלך לשכב עם בחורה ככזה. אני לא הטיפוס הזה. ישבנו מחובקים ואני נגעתי לה בחזה.

המטכנו במיזמו. היות שקודם לכן היא הציעה לשחות, אז אני הצעתי לה הפעם: "בואי נשחה" ואומנם הפעם היא סירבה. זאת זכותה, סירבה — סירבה.

התיישבנו על הסוודר שלה והיינו חופשיים כאלה. עד כדי חיבוק, ומעשנים סיגריה ומדברים קישקושים, ופיטפוטים כל מיני דברים.

ברגע זה היא לכד הורידה את המיכנסים שלה מפני שאני, אמת, שיכנעתי אותה. אמרתי לה: "תראי, אין פה אנשים, הקומיציים חרוקים מכאן."

היא לא רצתה שהיא הורידה את המיכנסים. אני הורדתי את השורטס שלי ונשארתי בבגדיים. היא נשארה בחולצה ובתחתון.

היא טבלה את הרגליים במים. אמרתי לה שזה מקום לא נעים כדי לשחות, כי אין לה בגדיים ויש קומיציים בסביבה. התחלנו ללכת דרומה.

ליד סלע בחוף היא התיישבה, מרצונה הטוב והחופשי, כלי לשאול אותי שום שאלה. היא התיישבה ועישנו סיגריות. דיברנו על סרטים, מישפחה, על לוס-אנג'לס, קיבוץ ועוד דברים כאלה. ישבנו מחובקים.

אני קצת מכיר את נתניה, ויש לי נסיון עם נתניה. אני חושב שנחורה שיורדת לחוף עם ארם, לפי דעתי היא

היא טבלה את הרגליים במים. אמרתי לה שזה מקום לא נעים כדי לשחות, כי אין לה בגדיים ויש קומיציים בסביבה. התחלנו ללכת דרומה.

ליד סלע בחוף היא התיישבה, מרצונה הטוב והחופשי, כלי לשאול אותי שום שאלה. היא התיישבה ועישנו סיגריות. דיברנו על סרטים, מישפחה, על לוס-אנג'לס, קיבוץ ועוד דברים כאלה. ישבנו מחובקים.

אני קצת מכיר את נתניה, ויש לי נסיון עם נתניה. אני חושב שנחורה שיורדת לחוף עם ארם, לפי דעתי היא

דניאלה ולנסקי, א.א. יחזור, ירצחו אותי!

כבר חודשיים לתוצאת העירעור. בינתיים פנתה להעולם הזה כדי לעזור לחפש את הטוען הרבני שרימה אותה.

התקשרנו למיספר-הטלפון הפרטי של הטוען חיים סגל, שאותו נתנה לנו דניאלה, וקול צעיר של אשה ענה. מסתבר כי מישפחתו של הרב עזבה את הארץ והיריה הושכרה עליידי בעל-הבית לצעירה רתית יוצאת קיבוץ. היא לא הכירה את הדינים

שקדמו לה, אבל מהר מאוד שמעה עליהם. הטלפון לא הפסיק לצלצל ואנשים רבים, גברים ונשים, חיפשו את הרב. חלקם נכחו, חלקם קילקו וחלקם איים. "היו מטלפנים ביום ובלילה, ואיזה מיליס" היא אומרת.

דניאלה ולנסקי, כמו לקוחות רבים של הרב חיים סגל, נותרה בלי טוען רבני, בלי כסף ובלי פסקדין.

בכרית-המועצות. דעתו של סירקין היתה שאם ציוני בורגני כחיים וייצמן היה יכול לשכנע את הלורד ארתור בלפור (לתת את הצהרתו לבית לאומי ליהודים בארץ-ישראל) אין סיבה שתמנע ציוני סוציאליסטי כמוהו לשכנע את לנין ביתרונה של ארץ-ישראל יהודית ועובדת.

הנושא הזה לא כל-כך זז, אולי מפני שלפני שסירקין פנה ללנין הוא פנה ליהודי אחר בקירבתו של לנין, קומיסר (שר) המילחמה הסובייטי של אותם ימים, לייב דוידוביץ' ברונשטיין, שנודע יותר כליאו טרוצקי, והציע לו ללחום את מילחמתו הסוציאליסטית בין בני עמו היהודים ולא בין הרוסים.

קול בן-גוריון. התקף-לב. כגיל 56, בניו-יורק, שם קץ לכל התוכניות של סירקין, חוץ מאחת. כעבור 27 שנה עלה סוף-סוף ארצה. היה זה כשהוחלט להעלות את עצמותיו ארצה.

נמל חיפה שבת אותו יום מעבורה, כשהאנונייה עם ארונו של סירקין הגיעה; ראשי-העיריה המפא"י, אבא חושי, נאם בגאווה על עירו כעיר הסוציאליסטית עליה חלם סירקין וכשהמטע ההלווייה השתרך דרך יישובי העמק והגליל, הטילו ילדי הקיבוצים פרחים לעבר הארון.

בכנירת חיכו לארון ראשי ההסדר-רות ומפא"י ורק איש אחד, יריד לשעבר של סירקין, נעדר: זה היה ראשי-הממשלה וראש מפא"י, רוד בן-גוריון. הוא כבר הודיע מזמן כי אינו חסיד של קבורות מחדש, וכי הוא מעדיף שהחיים יעלו ארצה, לא המתים.

לפתע ניתקה ממקומה דמות, שעמדה ואז החלה נערה מהקיבוץ לקרוא מדברי החזון הסוציאליסטי של סירקין. כל אותה שעה בצל העצים, ופתחה את פיה, בקולה הצרור-הידוע: "סירקין, קרא בן-גוריון, 'חזון יתקיים'"

לפי סיכומה של מארי סירקין במסוט, קשה להניח כי בן-גוריון התכוון לשנת 1984.